

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

วิชาชีพวิศวกรรม

(กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์และกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวิศวกรรม)

ที่มา : กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวิศวกรรม ประธานคณะทำงาน นายจิม พันธุมโกมล,

คณะทำงาน: นายวินัย ลิ้มสกุล, นายคุณพัทธ์ อางองค์, นายวิสูตร ช่อวิเชียร, นายอดิศร มโนมัยธำรงกุล, นายอุทัย คำเสนาะ

กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์

และกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวิศวกรรม

1. วัตถุประสงค์

1.1 กฎหมายแพ่ง-พาณิชย์

เป็นกฎหมายเอกชนที่กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกันเองในฐานะที่เท่าเทียมกัน เช่น การซื้อขาย เป็นเรื่องระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายเท่านั้นไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น หรือสังคมแต่อย่างใด รัฐจึงไม่มีส่วนสัมพันธ์ด้วย

1.2 กฎหมายอาญา

เป็นกฎหมายมหาชนที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับราษฎรในฐานะที่รัฐเป็นฝ่ายปกครอง จึงต้องตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อใช้บังคับความประพฤติของพลเมืองภายในรัฐอย่างไรก็ตามในการปฏิบัติหรือประกอบวิชาชีพอาจมีส่วนกระทบกระเทือนถึงสิทธิหน้าที่หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ดังนั้นจำเป็นต้องรู้กฎหมายเหล่านี้ด้วย

2. เนื้อหา

2.1 กฎหมายแพ่ง

เป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความสัมพันธ์ของบุคคลนับแต่เกิดไปจนตาย เช่น สถานะและความสามารถของบุคคล การทำนิติกรรมสัญญา สิทธิในทรัพย์สิน ความสัมพันธ์ในครอบครัว และการตกทอดทางมรดก เป็นต้น

2.2 กฎหมายพาณิชย์

เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่บุคคลที่ประกอบธุรกิจ เช่น การค้าขายการประกันภัย เป็นต้น
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีทั้งหมด 1,755 มาตรา แบ่งออกเป็น 6 บรรพดังนี้

บรรพ 1 : ว่าด้วยหลักทั่วไป

บรรพ 2 : ว่าด้วยหนี้

บรรพ 3 : ว่าด้วยเอกเทศสัญญา

บรรพ 4 : ว่าด้วยทรัพย์สิน

บรรพ 5 : ว่าด้วยครอบครัว

บรรพ 6 : ว่าด้วยมรดก

2.3 ตัวอย่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ละเมิด ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่า ผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น (มาตรา 420)

กรรมสิทธิ์ ห้ามมิให้ขุดดิน หรือบรรทุกน้ำหนักบนที่ดินเกินควรจนอาจเป็นเหตุอันตรายแก่ความอยู่มั่นแห่งที่ดินติดต่อกัน เว้นแต่จะจัดการเพียงพอเพื่อป้องกันความเสียหาย (มาตรา 1343)

2.4 กฎหมายอาญา

อันเป็นสาขาหนึ่งของกฎหมายมหาชน เพราะเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับราษฎร ในฐานะที่รัฐเป็นฝ่ายปกครองราษฎร โดยจะมีบทบัญญัติบังคับให้ราษฎรจำต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ห้ามมิให้ราษฎรกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง และกำหนดโทษ ทางอาญาไว้สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนด้วย ทั้งนี้เพื่อรักษา ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนกล่าวโดยสรุป กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่บัญญัติว่าการ กระทำหรือการงดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นความผิด และกำหนดโทษทางอาญาสำหรับความผิดนั้น ๆ ไว้ด้วย

คำว่า “ กฎหมายอาญา ” นี้ เป็นคำรวม ๆ ซึ่งหมายความรวมถึงกฎหมายทุกอย่างที่มีการกำหนดโทษ ทางอาญาไว้ด้วย ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

- 1) พระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งกำหนดโทษทางอาญาไว้ เป็นความผิดเฉพาะเรื่อง เช่น พ.ร.บ. การพนัน, พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ, พ.ร.บ. ป่าไม้, พ.ร.บ. ศุลกากร เป็นต้น
- 2) ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายอาญฉบับแรกของประเทศไทย คือกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ซึ่งใช้บังคับตั้งแต่ พ.ศ. 2451 จนถึง พ.ศ. 2499 จึงถูกยกเลิกใช้โดยประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 อันเป็นฉบับปัจจุบันซึ่งเริ่ม ใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา

2.5 ตัวอย่างประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ลักษณะ 6 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ผู้ใดเป็นผู้มีวิชาชีพในการออกแบบ ควบคุมหรือทำการก่อสร้างซ่อมแซมหรือรื้อถอน อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หรือ วิธีการอันพึงกระทำนั้น ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 227)ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 226 ถึง มาตรา 237 เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึง ยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาทถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท (มาตรา 238)